

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12CoP/24/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4222204133
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4222204133.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Denisy Šaligovej vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. F. XXXX/XX, XXX XX D., zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno, bytom u starých rodičov, dieťa rodičov: matky neb. Z.. S. X. K., zomr. XX.XX.XXXX, a otca O. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX/XX, E. S., zastúpeného JUDr. Ľubicou Bičianovou, advokátkou so sídlom Záhradnícka 16/ II., 945 01 Komárno, o návrhu starých rodičov: Z.. S. C., nar. XX.XX.XXXX, a B.. Y. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. F. XXXX/XX, XXX XX D., zastúpených spoločnosťou Advokátska kancelária LWL s.r.o., so sídlom Šafárikova 431/4, 924 01 Galanta, IČO: 54 846 382, o zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 12P/129/2022-87 zo dňa 14.02.2023 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zvýšil vyživovaciu povinnosť otca voči synovi, maloletemu A. X., zo sumy XXX eur mesačne na sumu XXX eur mesačne počnúc odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Zároveň rozhodol, že výživné je splatné vždy do XX. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Komárno. Týmto súd zmenil rozsudok Okresného súdu Komárno sp. zn. 11P/79/2019 zo dňa 11.06.2021 v časti o výživnom na maloleté dieťa. Napokon posledným výrokom vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, a to s odkazom na ustanovenie § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“)

2. Súd toto rozhodnutie odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 62 ods. 2, 3, 4, 5, § 78 ods. 1, 3 a § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“). V odôvodnení uviedol, že starí rodičia maloletého dieťaťa sa svojím návrhom domáhali zvýšenia vyživovacej povinnosti otca zo sumy XXX eur na XXX eur mesačne. Návrh odôvodnili tým, že rozsudkom Okresného súdu Komárno 11P/79/2019 zo dňa 11.06.2021 bola naposledy určená vyživovacia povinnosť otca vo výške XXX eur. Od posledného rozhodnutia sa výdavky na dieťa zvýšili. Otec s návrhom na zvýšenie výživného nesúhlasil z dôvodu, že to jeho finančné možnosti nedovoľujú.

3. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že rozsudkom sp. zn. 11P/79/2019 zo dňa 11.06.2021 bola určená vyživovacia povinnosť otca vo výške XXX eur. V čase rozhodnutia súdu otec nepredložil potvrdenia o svojich príjmoch a výdavkoch, pričom bol živnostníkom v oblasti stavebníctva a jeho priemerný príjem predstavuje X.XXX eur. V čase rozhodnutia súdu starí rodičia nevedeli presne špecifikovať výdavky dieťaťa a uviedli, že mu kúpia všetko, čo potrebuje. Stará matka uviedla, že všetky potreby dieťaťa zabezpečujú oni, platia úhrady za nehnuteľnosť, kde bývajú a kde má spoluvlastnícky podiel 2/4-ín aj mal. dieťa. V danom prípade ide o dieťa, ktoré má ADHD a v súvislosti so zdravotným stavom užíva lieky, ktoré zabezpečujú z Maďarska z Ústavu zaoberajúceho sa deťmi s diagnózou ich vnuka, a to vo

výške XXX.XXX HUF za kalendárny rok. Dieťa má individuálne vzdelávanie zo zdravotných dôvodov, takže platia súkromných učiteľov, ktorí ho pripravujú z matematiky, anglického jazyka a informatiky, za čo týždenne platia XX eur. Vnuk tiež navštevuje kreslenie v umeleckej škole, kde polročne uhrádzajú XX eur + X až X eur za potreby na kreslenie. V ďalšom texte súd opísal ďalšie výdavky na dieťa a aj na domácnosť. Otec žije sám v rodinnom dome, ktorý vlastnícky patrí synovi a on tam má vecné bremeno, právo doživotného užívania. Vlastní garáž a záhradný domček v jeho výlučnom vlastníctve. Taktiež vlastní motorové vozidlo, ktoré používa na podnikanie. Uviedol, že hospodárenie za rok 2021 ukončil v mínusových číslach, nemá žiadnych zamestnancov, na vlastnú stravu, oblečenie a hygienu minie XX eur, na pohonné hmoty XXX eur a uhrádza odvody súvisiace s podnikaním vo výške XXX eur, pričom mu pomáha rodina produktami zo záhrady. Jeho vzťah s dieťaťom sa od posledného rozhodnutia nezmenil a má dojem, že dieťa je vychovávané proti nemu.

4. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že návrh starých rodičov na zvýšenie výživného je dôvodný, pretože od posledného rozhodnutia súdu došlo k podstatnej zmene pomerov predovšetkým na strane maloletého dieťaťa. Zmena pomerov na strane dieťaťa bola predovšetkým vo zvýšení finančných nákladov súvisiaci s individuálnou výukou, kde týždenne za výučbu matematiky, angličtiny a informatiky platia starí rodičia XX eur, t. j. XXX eur. Náklady na maloleté dieťa sa zvýšili aj v súvislosti s jeho ošatením a obuvou, lebo je vysokého veku a napriek veku nosí oblečenie a obuv ako dospelý človek. V priemere jeho mesačné výdavky predstavujú cca XXX eur. Súd za výdavky maloletého dieťaťa považoval lieky vo výške XXX.XXX G. = XXX,XX eura na obdobie kalendárneho roka, t. j. XX eur mesačne, individuálna výuka mesačne vo výške XXX eur, režijné náklady za podiel na nehnuteľnosti maloletého dieťaťa XX eur, pupočná krv XX eur ročne, t. j. mesačne X eur, polročný poplatok za umeleckú školu XX eur + X eur potreby na kreslenie, t. j. X,XX eur mesačne, komunálny odpad na jednu osobu vo výške XX,XX eura, t. j. X,XX eura mesačne, ZRPŠ + pracovné zošity vo výške XX eur, t. j. X eur mesačne, hygiena a ošatenie mesačne XXX eur (súd neakceptoval uvádzaných XXX eur, pretože táto suma je neprimerane vysoká, oblečenie nie je potrebné kupovať každý mesiac ale podľa potreby. Súd na stravu maloletého akceptoval XXX eur mesačne a na režijné náklady bývania súd započítal alikvotnú čiastku, t. j. 1/3 nákladov z dôvodu, že domácnosť obývajú tri osoby XXX eur : 3 osoby = XX,XX eura. Daň za nehnuteľnosť a poistenie nehnuteľnosti spolu predstavujú XX,XX eur + XXX,XX,- eur = XXX,XX,- eur : 12 mesiacov = XX,XX,- eur : 3 osoby = X,XX eura. Spolu potom finančné náklady maloletého dieťaťa predstavujú XXX eur. Vyššie uvedené výdavky sú pravidelnými výdavkami, avšak sa vyskytujú aj výdavky jednorazové, napr. na nákup tlačiarne, digitálneho záznamníka a notebooku.

5. Súd v rámci vykonaného dokazovania zisťoval finančné pomery otca, ktorý, predložil doklad o svojom príjme mesačne vo výške XXX eur, pričom iný príjem nevykazuje. Je konateľom spoločnosti CASITA, s.r.o., kde je jediný spoločník a hospodárenie v roku 2021 ukončil v mínusových číslach. Predmetom jeho podnikania je hlavne maliarska činnosť a stavebníctvo. Otec uviedol, že má mesačné výdavky na plyn XX eur, elektrinu XX eur, vodné stočné X,XX eura, daň z nehnuteľnosti X,XX eura, komunálny odpad X,XX eura, RTVS X,XX eura, mobil + internet a TV XX,XX eura. Na stravu podľa vlastného vyjadrenia platí mesačne XXX eur, výživné na dieťa XXX eur oblečenie a hygiena XX eur, pohonné hmoty XXX eur. Spolu teda výdavky otca predstavujú mesačne XXX eur. Je teda zrejme, že výška výdavkov vysoko presahuje výšku vykázaného príjmu a túto situáciu žiadnym spôsobom nerieši.

6. Odôvodnené potreby dieťaťa sú dané jednak jeho vekom, stupňom vzdelania a formou prípravy na budúce povolanie, ale aj zdravotným stavom. Výživné slúži dieťaťu na uspokojenie všetkých odôvodnených hmotných potrieb týkajúce sa bývania, jedla, ošatenia a obuvi, hygieny, ale aj iných potrieb nevyhnutných pre výchovu dieťaťa, ktoré zahŕňajú vzdelávanie, prípravu na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, prípadne aj tvorbu úspor. Odôvodnené potreby dieťaťa sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov väčšie, odôvodnenými sú potreby dieťaťa, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Ak sú reálne možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov obmedzené, sú odôvodnenými potrebami len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. V zmysle § 75 ods. 1 druhej vety Zákona o rodine na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Súd vyjadrenie otca týkajúce sa nízkeho príjmu považoval za účelové, lebo tvrdí, že má nízky príjem, no nepredložil žiaden doklad o tom a ani netvrdil, že by sa

pokúšal nájsť si lepšie platené miesto. Podnikanie je činnosť za účelom dosiahnutia zisku a keď zisk nepokryje základné životné potreby, nemožno to považovať za akceptovateľné. Každá osoba, ktorá má zákonnú vyživovaciu povinnosť si musí nastaviť pracovné aktivity tak, aby bola schopná plniť si svoju vyživovaciu povinnosť. Ak by otec bol v pracovnom pomere, mal by zabezpečenú aspoň minimálnu mzdu, ktorá by bola v súčasnej dobe vyššia ako jeho vykázaný príjem. Minimálna mesačná mzda v roku 2022 je XXX eur pre 1. stupeň náročnosti práce. Súd hodnotiac dôkazy jednotlivito ako aj vo vzájomnej súvislosti dospel k záveru, že vzhľadom na výdavky a možnosti a schopnosti povinnej osoby bude primeranou výškou výživného XXX eur. Je preto v schopnostiach a možnostiach otca zabezpečiť si dostatočný príjem na to, aby zvládol plnenie svojej vyživovacej povinnosti voči maloletému dieťaťu. Pri rozhodovaní mal súd na zreteli aj to, že dieťa má vážne zdravotné problémy. Súd zvýšil vyživovaciu povinnosť otca odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, pretože to navrhli starí rodičia, ktorí si výživné výslovne spätne nežiadali.

7. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec, ktorý žiadal rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a návrh starých rodičov zamietnuť. Uviedol, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené, a súd neúplne zistil skutočný stav veci. On má pochybnosti o výške mesačných výdavkov vynaložených na individuálnu výučbu dieťaťa vo výške XXX eur mesačne, o čom starí rodičia nepredložili žiadne dôkazy. Nesúhlasil so zistenými finančnými pomermi na jeho strane a nesúhlasil ani s tým, že je v jeho možnostiach a schopnostiach dosahovať minimálny príjem XXX eur mesačne a z toho platiť výživné XXX eur mesačne. Jeho príjmy nie sú účelovo skreslené, ale čiastočne sú ovplyvnené objektívnymi okolnosťami a jeho vážnym zdravotným stavom. V roku 2020 bol v súvislosti s pandemiou ochorenia od 01.10.2020 do 14.05.2021 vládou vyhlásený núdzový stav a tretíkrát bol vyhlásený jesenný núdzový stav 25.11.2021, ktorý bol ukončený 22.02.2022. Toto malo vplyv na hospodárenie v roku 2021, kedy skončil v mínusových číslach. Po tomto období sa podnikanie postupne rozbiehalo, avšak koncom roka 2021 sa u neho objavili vážne zdravotné problémy, dôsledku čoho je od 02.11.2022 práceneschopný a práceneschopnosť trvá doposiaľ. Z objektívnych dôvodov nie je schopný plniť si vyživovaciu povinnosť vo zvýšenom rozsahu. Navyše namietal aj to, že za krátku dobu od posledného rozhodnutia súdu nenastala u maloletého dieťaťa taká zásadná zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zvýšenie výživného.

8. Navrhovatelia vo vyjadrení k dovolaniu navrhli napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uviedli, že súd vykonal náležité a podrobné dokazovanie a vec správne skutkovo aj právne vyhodnotil. O akýchsi vážnych zdravotných problémoch otca sa dozvedeli až z obsahu odvolania, pretože túto skutočnosť otec ani jeho zástupkyňa na pojednávaní neuvádzali a z toho dôvodu to nie je možné v odvolacom konaní použiť. Otec sa bez problémov osobne zúčastňoval konania na súde. Platby za vitamíny pre maloleté dieťa sa vykonávajú každoročne, pretože ide o výživové doplnky k liekom a ich suma sa každoročne zvyšuje. Ostatné tvrdenia otca o nemožnosti podnikat alebo jeho nízkom príjme z podnikania súd správne vyhodnotil ako účelové so snahou vyhnúť sa plneniu zvýšenej vyživovacej povinnosti. Otec sa o dieťa nijako nezaujíma, a to ani po stránke zdravotnej a ani ohľadom jeho štúdia na základnej škole. Mimo určeného výživného XXX eur synovi poukázal iba 2 platby - XX eur a XX eur, ktoré zaslal až po podaní návrhu na zvýšenie výživného. Aj z toho je zrejmé, že z jeho strany nešlo o nezištné konanie, ale o obyčajný alibizmus. Neochotu otca uhrádzať výživné ako aj použitie prostriedkov na jeho vlastný prospech riešili aj orgány činné v trestnom konaní.

9. Kolízny opatrovník maloletého dieťaťa navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

10. Otec v následnom podaní na podanom odvolaní zotrval, opätovne poukázal na niektoré zistenia súdu prvej inštancie a na svoje námietky uvedené v podanom odvolaní. Uviedol, že starí rodičia nemajú záujem na tom, aby sa on so synom stretával a postupne si medzi sebou vytvorili dobrý vzťah, aký mali predtým, než zomrela matka dieťaťa a začali ho vychovávať starí rodičia. Zotrval tiež na tom, že z objektívnych dôvodov, ktoré si sám nezavinil, nie je v stave plniť si vyživovaciu povinnosť vo zvýšenom rozsahu, a preto navrhol odvolaniu vyhovieť.

11. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“, v spojení s § 2 ods. 1 CMP), bez viazanosti rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 65, § 66 CMP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a po prejednaní veci napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) a § 391 ods. 1 CSP zrušil

a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd rozhodujúc o odvolaní otca urobil záver, že rozsudok súdu prvej inštancie nie je úplne preskúmateľný pre nedostatok dôvodov, pričom odôvodnenie rozsudku nezodpovedá požiadavke presvedčivosti súdneho rozhodnutia čo do počiatku stanovenej zmeny pomerov (§ 220 ods. 2 CSP).

12. Odvolací súd po prejednaní veci konštatoval, že rozsudok súdu prvej inštancie pre absenciu dôvodov nie je v jeho odôvodnení dostatočne presvedčivý a postupom súdu tak došlo k porušeniu práva účastníkov konania na súdnu ochranu. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07, III. ÚS 107/07). Rozhodnutie súdu s jeho argumentáciou v odôvodnení má obsahovať súvislosti, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli prijateľné, racionálne, a v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 402/08).

13. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie po prejednaní veci dospel k záveru, že odôvodnené potreby dieťaťa v predmetnom konaní, ktoré nie je schopné sa samé živiť, sa neustále zvyšujú a výživné v doteraz určenej výške spolu so sirotským dôchodkom po neb. matke nemôže postačovať na výživu v širšom slova zmysle, hlavne v prípade, keď maloleté dieťa má aj určité zdravotné problémy a je v období prudkého rastu, v dôsledku čoho má zvýšené výdavky. Otec sa s dieťaťom nestretáva, čo odôvodňuje vplyvom starých rodičov na syna, ktorý má voči nemu odmietavý postoj. Je zrejmé, že aj keď od poslednej úpravy výživného v roku 2021 neuplynula dlhšia doba, nastala zmena pomerov na strane maloletého dieťaťa tak, ako to konštatoval aj súd prvej inštancie.

14. V zmysle ustanovenia § 62 ods. 1 Zákona o rodine je plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Zákon o rodine viaže zánik vyživovacej povinnosti voči dieťaťu výlučne na schopnosť samostatne sa živiť, a nie na to, že sa rodič s dieťaťom nestretáva. Maloletý syn je žiakom základnej školy, a teda nie je schopný sám sa živiť a zabezpečiť si také pravidelné príjmy, z ktorých by uspokojoval svoje základné životné potreby. Preto je otec povinný tieto potreby dieťaťa zabezpečiť, či už po stránke hmotnej alebo mentálnej. Pokiaľ však má dôjsť k zmene výšky už stanoveného výživného, súd v odôvodnení svojho rozhodnutia musí porovnať pomery účastníkov z času posledného rozhodnutia o výživnom a zároveň musí stanoviť aj čas, kedy došlo k zmene pomerov účastníkov, pričom počiatok platenia zmenenej výšky musí byť z výroku rozsudku evidentný. Odvolací súd preto posúdil ako nesprávny záver súdu prvej inštancie o tom, že k zmene výšky výživného dôjde až od právoplatnosti rozsudku (o ktorej v čase rozhodovania nie je jasné, kedy nastane), „pretože to navrhli starí rodičia, ktorí si výživné výslovne spätne nežiadali“. Súd je pri rozhodovaní viazaný zákonom a v súlade s ním musí rozhodnúť so stanovením počiatku platenia zvýšeného výživného v nadväznosti na konštatovanú zmenu pomerov tak, ako je uvedené vyššie. Zákon o rodine totiž v ustanovení § 78 ods. 1 upravuje, že dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery, a súd povinnosť zistenia tejto zmeny pomerov na strane účastníkov, vrátane jej časového ohraničenia, musí akceptovať a v zmysle toho aj rozhodnúť.

15. S ohľadom na vyššie uvedené odvolací súd nemohol považovať napadnutý rozsudok za vecne správny, a preto ho v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) a § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní súd prvej inštancie vec nanovo prejedná, podľa potreby doplní dokazovanie, zaktualizuje zistenie príjmov a potrieb otca a maloletého

dieťaťa a bude sa zaoberať aj námietkami otca opísanými v podanom odvolaní vo vzťahu k jeho možnostiam a schopnostiam prispievať na výživu dieťaťa. Pokiaľ návrhu starých rodičov čo len sčasti opätovne vyhovie, potom zároveň určí aj počiatok platenia zmenenej výšky výživného. V prípade určenia povinnosti platenia výživného na účet Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Komárno uvedie aj právnu normu, z ktorej taká povinnosť vyplýva. Svoje nové rozhodnutie odôvodní v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP tak, aby bolo dostatočne presvedčivé a v prípadnom ďalšom odvolacom konaní aj preskúmateľné. Zároveň rozhodne aj o trovách konania, vrátane trov konania odvolacieho.

16. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).